د مرجانونو څانګې

م . ا . زيار

ډالۍ

میرمن پروین « خدیجې » ته

چې سرداري یې له پښتو تنګ ټکوره

ځار کړه

د مرجانونو
څانګې

(دیارلسم شعري غونډۀ)

م . ا . زیار

ليکي پوهه

د کتاب نوم : د مرجانونو ځانګې
وينا وال : پوهاند دوکتور مجاور احمد زيار
خپرندوی : د پښتو پانګې ملګري ، پيښور
ګڼه : ٦
اوډونکی : سيد حسين هاشمي
چاپ شمير : ٥٠٠ ټوکه
چاپځای : سرحد چاپخونه ، پيښور
انځورګر : عبدالحی پوپلزی
نيټه : وری ، ١٣٧٥ / اپريل ، ١٩٩٦

ط

نیولیک

سرلیک	مخ‌گڼه
ځان جهان	۱
څلورڅپیز غزل	۳
پنځڅپیز غزل	٤
دریڅپیز غزل	۵
دوه څپیز غزل	٦
د مینې کرونده	۷
بولله د حمزه پر غزله	۹
د ازمون پر دار	۱۳
د لمبو پر لمن	۱۵
لیمه لیمه	۱۷
د وینو نغمې	۱۸
د قافیې په قاب کې	۲۰
د مینې سجده ځای	۲۲
د شپې تابوت	۲٤
زما وروستۍ خبره	۲٦
لوټې	۲۷
برېنده مینه	۳۲
د ښایست په صحیفو کې	۳٤
مسلمان بنده	۳٦
د وینو وینې	۳۷
وریښم ګوتې	۳۹
د خاموشۍ پر ژبه	٤۱
د ئیزو زړونه	٤٤

سرلیک	مخ
توکلی لاله زار	٤٦
د مینې تاج	٤٨
ته مې په زړه کې یې تل	٥٠
جلوه‌لې کربلا	٥٤
د غزل باج	٥٦
د عاج ماڼۍ	٥٨
د ارمان هینداره	٦٠
ډبرلیك	٦٢
د مرجانونو څانګې	٦٤
ژمن شعر	٦٦
د یادونو پر بستر	٦٨
د یزدان تر نامه لاندې	٦٩
د ځمکې خدایان	٧١
د مینې منزلونه	٧٣
سرخیلي	٧٥
برنډ ښایست	٧٧
د لمر خدای دربار ته	٧٩
د زخمونو نارنجستان	٨١
لمرین تنابونه	٨٣
غبرګه سندره	٨٥
د ویښې مینې رنګ	٨٨
د سرو لاره	٩٠
تلسپرلیه پیښوره !	٩٢
د غنې تلپاتې یاد	٩٥
د باغ د ناوکیو په لیمو کې	٩٩

F ب

مسلمان بنده

خدایه ! تا رښتیا آزاد که هستولم
نو دې ولې زه « بنده » بیا نوموم ؟
راته بس دې دا یوه بنده گي نه وه ،
چې لا بیا دې په « اسلام » تسلیمولم ؟
« مسلمان بنده » که وم ، خو همدا ستاوم ،
په ناپوه بنده دې نور څه بنکېلولم ؟
که تا داسې لاس پر نام نه‌وای روږدلی ،
د غلام غلام به څه غلامولم ؟
په رښتیا که ته ژغوراند د خپل بنده وای
نو ، بنده به د بنده څه ځورولم ؟
چې پر بل جهان دې جوړ راته دوزخ کړ ،
نو دې ولې په اور دلې کړولم ؟

پتهاني - سوات ، ۲۸ - ۷ - ۹٤

ځان - جهان

که ستا سترګې زما په سترګو کې غړېږي
زما سترګې ستا په سترګو کې غړېږي
بل ښايست ته به څه ځای شي پکې پاتې
چې مې ستا ښکلا په سترګو کې غړېږي
ستا د ناز په وريښمين ټال کې مې خيال زانګي
چې مې ستا ادا په سترګو کې غړېږي
څه که تير وختونه ټول په سيند لاهو شول
ستا څېره مې لا په سترګو کې غړېږي
بلهار شوي ليونيان پکې د مينې
چې مې شنه بيديا په سترګو کې غړېږي

تر پرونه که ځلوب د نهیلۍ و
نن مې سره ځلا په سترګو کې غړېږي
له ناخوالو د مهال و چاپېریال مې
مرور اشنا په سترګو کې غړېږي
چې د شپې د اهریمن مرۍ مې پرې کړه
اوس مې روڼ سبا په سترګو کې غړېږي
چې مې ځان - جهان په ورکه رانه ورک و ،
هغه نور مـې بیا پـه سترګو کـې غړېږي !

۲۳ - ۸ - ۱۳۶۸

څلور څپيز غزل

زما مينه

د زړه وينه

زما ښکلې

ګلورينه

نازولې

نازنينه

ښايسته ده

غنمينه

سترګې غټې

ملا مهينه

ناز مکيزو

مينه مينه !

پيښور ۲٤ - ۲ - ۹٤

پنځه څپیز غزل

کرم ځان به درځار
که راشې یو وار
راتلو ته دې دیر
یم سترګې پر لار
دا ستا له بیلتون
دی ژوند مې پر دار
ژړیږم بې تا
د شپې تر سهار
لږ غم مې کړه سپک
د مینې په پار
بې تا یم زبون
بې تا خوار و زار
د وخت له ستم
ستې په انکار
زړه تش کړ رقیب
زما په ازار

د خـــدای مخ درووم ،
چې هیر نه کړې زیار !

پیبنور ، ۲۵ - ۲ - ۹۴

درې څپیز غزل

زه یم ستا
تـه زما
یم بېتا
نیمه خوا
تـه مې ژوند
تـه مې سا
تـه يې ناز
هم ښکلا
ټول مکیز
او ادا
یم مین
زه پر تا
وکړه مهر
لږ پر ما
شم در حار
له وفا
شې که را
یو ځل بیا
شم واري
بـه لـه تا !

پیښور، ۲۵ - ۲ - ۹٤

دوه څپیز غزل

زه ځم
یارکسم
ویې
وینم
بیا ژر
راځم
رنګ یې
غنم
خوند یې
څکم
ناز یې
منم
پرې سر
بښلم
مخ یې
ستایم
ستایوال ،

یې یم !

۲۶ - ۲ - ۹٤

د مینې کرونده

د پردو تورې څه باك ، که پر تټر خورم
زه له شا وارې د خپلو د خنجر خورم
څه ګیله به کړم د وخت له خسروانو
له خپل لاس لکه فرهاد تیشې پر سر خورم
په ښکاره که لکه ګل غوندې خندان یم
غوټۍ وزمه پټې وینې د ځیګر خورم
په زړښت کې هم وانه وښتم له مینې
پر زړه غشي لا د ښکلو د نظر خورم
دا د سپینو مرغلرو مرجونيا یم
چې په تل کې تل غوټې د سمندر خورم

دا هم غچ د توري شپې د زړه چاودون دی
که سرې وينې د شفق لکه سحر خورم
چې مې وړ ونه پيژاند د همرازۍ څوك
د قلم په شانې ځکه به خپل سر خورم
ورته ما دا خپل تندی دی سندان کړی
که پلکونه د ناسازو سر پر سر خورم
خپله سمه لار به پرې نه ږدم ، هر څو که
له ناخوالو د مهال سره ټکر خورم
هغه بل مې په گناه د عشق بايللی
دا چې غم پر دا جهان د سيم و زر خورم
ما د مينې ښنبوکې خاورې اند و ژوند کړ ،
پر دا خوښ ، چې پس له مرگ به يې ثمر خورم !

پيښور ، ۲۳ - ۳ - ۹٤

بوللـه د حمزه پر غزلـه

کله دي واره پښتانه پښتانه
کاشکې یو مخ شي پښتانه پښتانه
نه لري واك د خپل کاله پښتانه
دي په خپل کور کې میلمانه پښتانه
کړل په خپل منځ کې بیلتانه پښتانه
جوړ لکه غوښه او چاړه پښتانه
که نه لري بلوسګر ته خوله پښتانه
دا له خپل لاسه خوري رانجه پښتانه
څنګه را پریوتل د برم له هسکه
هسکې شملې لکه د غره پښتانه

چې وو کیسو ته تیر له مال وسره
او ... تیر پیسو ته له هرڅه پیښتانه
پیسه دوستي ترې اوس پښتو هیره کړه
آ چې اړ نه وو په هیڅه پښتانه
خو چې وو وزي ، نو پښتو غزېدل
وایي پارسي ، چې شو ماړه پښتانه
چې پښتونوالې ننګ و پت یې پرېښوول
ځانونه بولي نور په څه پښتانه ؟
له سمې لارې د پلرو او نیکو
شول له یوې مخې کاږه پښتانه
تر شودو شهدو چې خواږه وو سره
سره تر زهرو شو تراخه پښتانه
نور چیرې ولاړل او دوی چیرې پاتې
شو پر هرڅه رانده کاڼه پښتانه
له بلو ژغور یې هیڅ په برخه نه شو
ځي له نړۍ هماغه بنه پښتانه
لکه وربښم شول په ښارو کې ښوی ښاك
هغه تر کاڼي هم زاړه پښتانه
چې نه یې خپل ځان ، نه جهان وپېژاند
څوك به کړي څه ، تش په نامه پښتانه
خدای که په صور اسرافیل هم ویښ شي
دا د عمرو په خوب ویده پښتانه
دي له خپل ځانه پردي شوي پاتې

تل د پردو په لمسانه پښتانه
له تربګنۍ چې ګډ دښنه ته تیروو
اوس شو یو بل سره دښنه پښتانه
د ګډ دښمن د ګریوانه پرځای اوس
نیسي یو بل له ګریوانه پښتانه
ګروهې ساتلي تل له پوهې لرې
نه سموي چې خپل کړه وړه پښتانه
ډیرو کږنو ، انګیرنو ، دودو
له ښې توښې نه وایسته پښتانه
ناپوهه پاتې ، ځکه کرکه لري
له نومهالي ژوندانه پښتانه
تول د سره وینو ته تږي ناست دي
وکړم ګیله له کوم یوه پښتانه
کاشکې سړي وای ، تش وګړي نه وای
« په دعا ډیر د بیت نیکه پښتانه »
نه پیژني کوهی ګړنګ ، که نه کا
له سمې لارې جاروانه پښتانه
د تورو سپینو ، زیړو سرو په دوکه
ځنګه سپك ورك شول دا درانه پښتانه
تل د میرانې پر میدان یې ګټي
خو تل بیالي یې پر ونجه پښتانه
چې د بهر جنګونه کورته راوړي
په همدې اور کې دي وریته پښتانه

نه شي جوګه د نوي ژوند د سیالۍ

په منګ څوانان ، په اند زاړه پښتانه

دا چې پریږدي د ژوند جګړې ډګر

دومره بیځواك شو او بې زړه پښتانه ؟

یو څه به جوړ شي ، لکه وسپنه تړې

که یوځل سره شول دا ساړه پښتانه

نه شي هیڅ ځواك یې د نړۍ ماتولای

تر څو مات نه کړي پښتانه پښتانه

پرې په بټۍ کې د زمان د ازمون

شي له خامۍ نور هم پاخه پښتانه

توپان به جوړ شي ، لکه څاڅکي ځنې

که شي راټول خواره واره پښتانه

ښه ده ، یو موقع شي ، پښتو وپالي

په ټول لر بر کې یو پنځه پښتانه

تاریخي پیر ګونډې واکمن کړې بیرته

د خپل برخلیك او هڅا به پښتانه

لکه نبیان څنګه واکمن نه اوسي

دغه شپانه او غوبانه پښتانه

دا تش بدن به یې ارام شي څنګه

څو وي نارام د ایشیا زړه پښتانه ؟

سر به له ګور ورته راهسك کړي حمزه ،

کیږدي کــه پلونه یې پر پله پښتانه !

شمالي وزیرستان ، ١٥ - ٤ - ٩٤

د ازمون پر دار

گنه دا چې يو مفتون پر دار ځړېږي
که منصور ويا مجنون پر دار ځړېږي
دا ده مينه ، ده پلمه هسې شيرينه
که فرهاد د بيستون پر دار ځړېږي
دا دی کار بس د رښتينو مينانو
چې د مينې د ازمون پر دار ځړېږي
د برچې پرمخ برخليك د مينې ليك دی
هست ونيست او ټول ژوندون پر دار ځړېږي
څه به هيله د دې دهر له سپرلي شي
چې بلبل ، ګل وګليون پر دار ځړېږي

د ښکلا اناهیتا او افرودیتا
د مزدا ، زرتشت ، اورتون پر دار ځړېږي
د دې ځمکې د خدایانو له وحشته
سقراط څه چې اپلاتون پر دار ځړېږي
کړي فرعون ویهودا پلټون د ګروهې
عیسی څه ، موسی هارون پر دار ځړېږي
چړاو ګډ دی هره ورځ پر بیوزلانو
چا ونه ویل ، یو قارون پر دار ځړېږي
لړه بره واکمني د توري شپې ده
که سپیدې او سباوون پر دار ځړېږي
په لمسون د وخت بیلتون چلوي راج خپل
ملتیا ، مینه ، پیوستون پر دار ځړېږي
د سر زورو د زر زور په محکمه کې
عدل و داد و نیاو ، قانون پر دار ځړېږي
د تیر اوس ترمینځ پریکون مې هستي ګوابني
هم مې نن ، هم مې پرون پر دار ځړېږي
تاریخ برم و ویاړو ننګ مینه ښایست مې
له جیلمه تر جیحون پر دار ځړېږي
یو دانه چې مې ژوندي ژوندي پر ګور شول
لا مې مړي د مړستون پر دار ځړېږي
د مین په نوم به زیار هم بیا ژاړه شي ،
نه چې وایي ، څوك پښتون پر دار ځړېږي !
پیښور ، ۲۸/۲۹ - ٤ - ۹٤

د لمبو پر لمن

اوښکه د فریاد شوم ، د وختو پر لمن پریوتم
جور لکه شبنم د تورو شپو پر لمن پریوتم
تیر رانه سپرلي شول ، د گلمخو په ارمان کې تول
پرخه شوم د مني ، د اغزو پر لمن پریوتم
ما ویل د وزمې غوندې غوتۍ د ارمان وسپړم
ورانه بربوکۍ شوم ، د میرو پر لمن پریوتم
ما لکه ادم د زړه رباب پر چغو راوسته
طشت د رسوایۍ شوم ، د درخو پر لمن پریوتم
نه شومه جوگه د هسکو څوکو لکه واوره زه
بس یو زله زرکۍ شوم ، د غرو پر لمن پریوتم

مړو پړو ته نه شوم ، د ژوند زيري د مسيح په خير
هسې يوه انګې د هډيرو پر لمن پريوتم
تاج د کرمنا مې شو په پښو کې د هوس لتاړ
داغ شوم د پيغور د پرښتو پر لمن پريوتم
پورته انګازه د شور و زوږ له سر درو ومه
غږ د شومه دم شوم ، د ځنګلو پر لمن پريوتم
چا وحشي لاسټونو راختا کړه د منزل موخه
ته وا لکه غشی د غرګو پر لمن پريوتم
ډيرو ازمايلم په بټۍ کې د ازمون زمان
شوم لکه پولاد خو ، د ايرو پر لمن پريوتم
ښکل مې و چې شونډې د ارمان د ساحل نه شوې کړای
چاود زړه پوکڼۍ شوم ، د څپو پر لمن پريوتم
څه که په ګوګل کې د ايشيا تپانده زړه ومه
وريت شوم ويلې ويلې ، د لمبو پر لمن پريوتم
ستوری د برمونو ځليدم ، د وياړ پر هسك باندې
څنګه د نومورکو شان شيبو پر لمن پريوتم
ژمنې يې په ژمنو کې شوې ورکې د راتګ نورې
رانغله ، خو تش يې ، د ښکالو پر لمن پريوتم
ځان مې که هر څو را ټولاوه ترې خو ټول نه شومه ،
دا چې زياره ، بيا هم د پښتو پر لمن پريوتم !

پيښور ، ١٤ - ٥ - ٩٤

ليمه ليمه

نه لوټوي ، چا ويل چې ليمه ليمه
تا خو زما لوټ کړل په ليمه ليمه
ښخ دې چې ليمه راته ليمو کې کړل
ښکارې ټول جهان راته ليمه ليمه
کړم دې په دې شك سريخورو ليمو
نه دې دې په مخ کې دا ليمه ليمه
شوم چې د ليمو په جنګ کې پر درته
نه شو راته پاتې نور ليمه ليمه

وشي کــه خبر دې د راتګ پــر زيار ،
فرش به کړي پر لار درته ليمه ليمه !

پيښور ، ١٥ - ٥ - ٩٤

د وینو نغمې

ژاړم ، که خه هم ، ژړيدل مې نه زده
نه شم خندلای ، نه چې خندل مې نه زده
بې یار يې نه شم ، پر بل چا لورولای
داسې هم نه ، چې سربندل مې نه زده
د چا په سترګو ورته نه وایم خه
نه چې د سپي رقیب وندل مې نه زده
قلم مې روږ دی په ستاینه د یار
نور د بل چا ستایل غندل مې نه زده
زه د یوې مینې منګلا یم لیوال
نه چې د بلې یوې موندل مې نه زده

د زړه له وینو زه نغمې راټوکم
د پردې دول ته نڅېدل مې نه زده
دوست و دښمن مې واړه وپېژندل
مګر د خپل ځان پېژندل مې نه زده
د خپل ځان مینه څاروم له جهان
خو د خپل ځان پردي کېدل مې نه زده
د مینې لار نغاړم د مرګ تر پولې
رغم که مرم ، راستنېدل مې نه زده
پر دار ختل خپل سر لوړی بولمه
خو د چا پښو کې تیتېدل مې نه زده

دښمنه دې دا خبره بېرته واخلې ،
چې اور ته مینه کې دانګل مې نه زده !

پېښور ، ۱۷ - ۵ - ۹٤

د قافیې په قاب کې

ښکلا چې لمر نقاب کې نه شي راتلای
هسې ستا مخ حجاب کې نه شي راتلای
تا چې پر چا د مینې کوډې کړې
بیا په هیڅ تب وتاب کې نه شي راتلای
زما وفا او ستا جفا هیروږ
کله په سوال ځواب کې نه شي راتلای
ستا د موسکا د رنګینو سیمفونې
نور په شپیلۍ رباب کې نه شي راتلای
چې یې پر زړو لکه جادو کړې لوبې
اوس آ نغمه مضراب کې نه شي راتلای

ملا ! زما د گناهونو کیسې
ستا په ممبر محراب کې نه شي راتلای .

دومره را ټیلمه شوې د وخت ناخوالې
چې په حساب کتاب کې نه شي راتلای

ښکاري ! د زړه دا توپاني مرغه مې
نور ستا په جال تناب کې نه شي راتلای

د ژوند لاهو ماته بیړۍ مې نوره
د اوښکو تیز دریاب کې نه شي راتلای

نور د ناپای ښایست د خیال انځور ستا ،
د قافیې په قاب کې نه شي راتلای !

پیښور ، ۱۳ - ٦ - ۹٤

د مینې سجده ځای

ناتارونو د زمان هسې جلبل کړم
لا ناسور مې شي زخمونه که درمل کړم
هسك وځمكه راته پلونه شول د ژوندې
په خپل منځ کې يې د اورو په شانې دل کړم
د ورکلارو لاروی یې لارې کړی
خبر نه یم پر کوم لوري لامزل کړم
ستا بې غورې او بې لورې پټې مینې
خه د شپې له لارویانو سره مل کړم
چې اور وینې مې له رګه رګه څاځې
وخت په هسې ننلار لوبه کې اتل کړم
چې ټول عمر یې ستا د مینې سجده ځای و ،
څنګه صبر هغه زړه ستا له درشل کړم ؟

بې وفا مینې دې اړ ایستمه غلا ته
دا ستا ناز مکیز ، همستا د خولګۍ غل کړم
ځکه تاند ساتم په اوښکو ستا د یاد ګل
له ناکامه پرې چې ستا د مخ تسل کړم
بس ستا خیال دی ، نابللی چې رادرومي
که هرڅو ترې په چل ول کې ځان درغل کړم
په دې اند چې ستا اوربل دی اور بل کړی
که بسیا یې له اورینده پر اوربل کړم
ستا د مینې پر پاکۍ مې دا ایمان دی
چې نانهول برخلیك بدل مې د ازل کړم
که د ژوند په بیه هم راته پریوځي
چیرې مه شه چې تګلوری خپل بدل کړم
چې تیارې د تور مهال ویوزنوم پرې
لکه شمه به پر سر باندې اوربل کړم
چې بیا وویني رقیب د مینې برم مې
مړو رګو کې یې پیدا به هغه لل کړم
هله خوښ به دې شم بیا د مرګ قاصده !
چې پر خوله دې تورې خاورې د اجل کړم
پیلامه خو به مې بیا د یوه توپان شي
که تا اړ نن په چوپتیا لکه ځنګل کړم

دا د چا د زلفو خیال نن را پُخلا شو ،
بیا چې بند یې په قافیه ، ردیف غزل کړم !
کابل ، ۲۹ - ۳ - ۷۳

د شپې تابوت

په ځمنځ سربه د مزدك سپېڅلي لمر زدم
چې تابوت د شپې پر ولو د سحر زدم
چې د برم د نیلي سوي مې ، سوبې ښکل کړې
له ښاخ ځکه به د میني تاج پر سر زدم
سر د دار چې سرداري کړه را په برخه
خود په لار کې به د میني مال و سر زدم
چې د میني سوې ځریکې هیرې نه کړم
شپه او ورځ مالګې پر زخم د ځیګر زدم
ما د میني په زور مرګ ته ماتې ورکړه
دا چې ستا پر لوري پلونه مې زرور زدم

دا مې وېلې د چوپتياوو د غرو زړه کې
که پر زړه د غمو بېټۍ لکه غر ږدم
په اسره د چا د ګل مخ بنکلولو
لکه پرخه سر د غنو پر بستر ږدم
د بنايست خول ته دې بس ياقوتي اوښکې
نور به څه پکې غمي دُر و ګوهر ږدم
هست ونيست مې ټول ساتلي دي هم دې ته
چې يوه ورځ به يې پر مينه د دلبر ږدم
چېرې نه شي راپسې پښتنې سترګې
ورته سر نه ټيټوم ، لاس پر ټټر ږدم
ګټم غوره سر سپارل ترڅان سپارلو
خدای دې نه کړي چې غليم ته توره سپر ږدم
ترهغې مخکې چې مينه را ژندۍ کړي
پر مرۍ د چا هوس تيره خنجر ږدم
دا اغيز دی د هماغه چا د مينې ،
چې يې مخ ته نن دالي د شعر هنر ږدم !

ننګرهار ، ۳۱ - ٤ - ۷۳

زما وروستی خبره

که یو وخت مې پر دنیا پرې شوه ځیره
او مرګ وایسته زما د ژوند شیره
ویر ژړا به پرما نه کوئ له دوده
نه خیرات یوه پیسه او کسیره
د ملا ، ګور وکفن غم به مې نه کړئ
نه دی ګور زما په کار نه هدیره
ړومبی وپوښتئ علمي ازمیښتونونه
وه په کار یې که زما ځانته خمیره
که نه بس مې ورځې دوه د لاښ لپاره
چیرې لرې ګوښې دښت یا جزیره
پرې چې وزي مرږګه خور پر ما ماړه شي
اړ نه یاستئ په پیره او شوګیره
پاتې شونو ته مې ورته کړئ بیا اور
چې سیلۍ مې د فنا یوسي ایره
راسره مې چې ګناوې هم ایره شي
تردې نشته بله غوره جبیره
مه ځان اړ باسئ ، یادګار را باندې جوړ کړئ
یا مې وکښئ ډیرلیك او نظیره ...

هو ، که ور مې وو ، کړه وره چیرې د ویاړ بیا ،
کړي تاریخ به مې تلپاتې نبیره !
خیرخانه مینه ، ۲۸ - ٤ - ۷۳

لوټ

چا مې د مينې خوږ جهان ولوټه
وحشي خزان مې باغ بوستان ولوټه
چې ښنبله تنده يې د تږو دښتو
چا له هغو وورو باران ولوټه
په دې اميد چې مې د مينې يار شي
پر لباسي اشنا مې ځان ولوټه
زما د مينې او ښکلا بلوسګرو
رانه د ټول عمر ارمان ولوټه
ژاړم به څه ، چې دا - هغه يې يوړل
زما يې ټول ژوند سرو سامان ولوټه

د « منځنیو تورو شپو » لاروو
زما د سپین سبا کاروان ولوټه
بې نوم نښانو د تاریخ راځنې
تاریخي ویاړ ، نوم ونشان ولوټه
د طاغوتي ځواکو په لمس یې رانه
لرغونی برم ، شوکت وشان ولوټه
تاریخوهلو مې په تولو هېڼه
نن و سبا او تیر زمان ولوټه
هیڅ پیژند نښنه یې را پرې نه ښووه
هسې یې زما نښنه نښان ولوټه
دې ځانپلورلو د مریبو مریبانو
زما بیرغ ښکلی نشان ولوټه
خیانت یې وکړ د « امین » په نامه
اوس شوه ښکاره چې « لوی شیطان » ولوټه
پوست غوښې پلې مې نړیوالو مخکې
پاتې ایران او پاکستان ولوټه
د بل په خوله ، دې لاس په نام نوکرو
دا خپل هیواد تخه بې امان ولوټه
په هیڅ اړ نه دي ، دا د دین سوداګر
لاندې یې ځمکه ، پاس اسمان ولوټه
نه کاڼي بوټي ، سم و غر ترې پاتې
هم یې ځنګل ، هم یې بیابان ولوټه
سپیڅلې ګروهې یې تر پښو لاندې کړې

هم یې مزدك ، دیر ومغان ولوټه
لکه خپل ځان یې کړ ، منفوره هم دین
هم یې بودا او سپینتمان ولوټه
لاړې یې توکړې پر سپېڅلي آشه
نیرو وانا ، هم یې زوروان ولوټه
پښتون مغول ، تورك وتاجیك لا څه کړې
هم یې هندو ، هم مسلمان ولوټه
پر ژمنو ټینګ د حرمینو نه شول
په ډیرو لوړو یې قرآن ولوټه
د شیطانانو دې اوزد زیرو ورونو
له هر مومن ګروهه ایمان ولوټه
مسلمان ډولو د اسلام په نامه
هم رانه دا ، هم آ جهان ولوټه
د اسلامي فتوا تر پوښ لاندې یې
څوك په رنګ سمت ، څوك په لسان ولوټه
وپلورل ځان ، جغرافیا ، تاریخ یې
دوی آریانا هم خراسان ولوټه
ډوډۍ ، کالي ، کور یې پرې نه ښوول چاته
دردمن ولس نه یې درمان ولوټه
د پلار نیکه دښمن خوښۍ په پار یې
افغان ولس پر انګلستان ولوټه
چین امریکا یې اسلامي ملګري
په نوم د روس یې مسلمان ولوټه

د چا پرمخ یې آب وپت پرې نه ښوول
هم یې نر ښځه ، زوړ وځوان ولوټه
دې ځان مینو او ځان خوښویو مخ
خپل و پردی سره یو شان ولوټه
نه شو څوك بچ د دې اشرارو له شر
هم یې مزدور او هم یې خان ولوټه
هم یې کور کلی ، هم یې پوله پټی
هم نارنجباغ ، هم تاکستان ولوټه
کړه گلکڅونه یې اغزنې دښتې
هم یې گلبڼ وگلستان ولوټه
د تمدن دښمنو زوړپالو رانه
نوی ژوند ژواك ، نوی دوران ولوټه
د ملي شتو،ننگ وناموس پلورونکو
د کرمنا تاج د انسان ولوټه
د جهالت پېر یې پر ښځو راوست
واك یې د ځان ترې هغه شان ولوټه
د دښمنانو په وسلو پیسو یې
د خپل ولس روح و روان ولوټه
د پلار نیکه گټلی گران وطن یې
رانه څه بابز او اسان ولوټه
دې کفن کشو کفنونو پسې
هرچیرې گور وگورستان ولوټه

چنگیز ، انگریز ، هیتلر ، امین یې سپین کړل
بې پتو پت د هر افغان ولوته
زما د ننگ ونام غیرت ناتوبی
د بشریت دښمن « اخوان » ولوته
د تور وحشت ، بربریت تور زړو
زړه د ایشیا ، جنت نښان ولوته

« میلن امریکا » وحشي لوټمارو ،
زما ښایسته افغـانستان ولـوته !

ننگرهار ، ۲ - ٤ - ۷۳

د سویس له وختونو څخه :

بربنډه مینه

یا دې خدای کړي ما دریاندې
یا دې تا کړي ترما لاندې
زما کټ به دې پرګانه ښووای
که پر ما وای ته زړه سواندې
په ورو ورو به دې کړم رامه
که هرڅو اوسې ناباندې
چې دې خوله پر خوله کړم ښخه
بیا به څنګه راته خاندې ؟
دومره کیګاږم دې غیږ کې
چې خولې دې کړم بهاندې

چې واتن مو تر منځ ورك شي
هسې خلېښت شو لاندې باندې
هسې شان دې را ټوکرې کړم
چې تلاى نه شې ورو سته وړاندې
نه پرېږدم به دې ترهغې
څو دې ونه باسم ساندې
دا راکښون دى ستا د سپوږمۍ
که دې زما سترګې نغلاندې
پرې ! خوند واخلم له سینو دې
تل به نه وې هسې تاندې
مټې خوښې به دې شم هله
چې دې سر کړم زنې لاندې
چې لاس پښې دې وتړم پرې
رادې کښم د زلفو پیاندې
کړم به مینه مې در زیاته
که راوسپاره دا ځان دې

زیار چې ته شې سړولاى ،
څه به غم د بلې کاندې !

د ښايست په صحيفو کې

چې يم ستا د طوبىٰ سيورې په ورشو کې
ته وا اوسم د جنت په رنگينو کې
د موسکا په بدرگه دې هسك ته يون کړم
د لمر سپال شم ستا د مخ په پلوشو کې
رانه هيرې خوشبويې د ټول جهان شي
ستاد حُسن د گلونو په عطرو کې
په زمول بڼ کې مې د زړه يې هسې تانده
لکه شنه خُرما ولاړه وي ميرو کې
که ته ولاړې ، شوې پنا له تورو غرونو
لا ښکالو دې انگازې کړي په کمرو کې

چې د سترګو سمندر دې زړه راډوب کړ
شوم يې سکېل په توپاني مستو څپو کې
پکې ولامبي چې خيال ستا د راتللو
په دې پار مې اوښکې ډنډ دي په ليمو کې
د سپوږمۍ پر ذهن خدايزده څه تيريږي
چې ځان ويني په هنداره د اوبو کې
بيا په کلي کې د ستورو څه وير ګډ و
چې بيګا چوپه چوپتيا وه په کوڅو کې
زمانه بيا څه کږې ليکې راکاږي
په دفتر د دغه سوزنده شيبو کې
ګونګوسي د چونو ولي سپينې نغمې لا
د بلهارو د سرو وينو په ډنډو کې
دا برخليك مې د خزان پر پاڼو ليك دی
ګرځوي مې برېوکۍ چې غرو رغو کې
زمول باور مې هسې خوب د سپرلي ويني
لکه څري چې غرڅه په شينيلو کې
ستا پر وچولي ايات د مينې لولم
که دې غواړم د ښايست په صحيفو کې

چې سور سپين مې د سبا د تندي ليك کړي ،
سره د وينو د شپې ځلي په سپيدو کې !

پيښور ، ۱۰ - ۷ - ۹٤

د وینو وینې

له رګ رګه د وختونو وینې څاڅي
د شیبو له پرهرونو وینې څاڅي
د بلهارو په غلبیل غلبیل سینو کې
له ناسورو زخمي زړونو وینې څاڅي
مخسوری یې د څنلو ونه ګڼې چې
د اسرو له سهارونو وینې څاڅي
پیغلې هیلې د څلمو پر سیند لاهو شوې
د ښکلا له ګودرونو وینې څاڅي
پیلامه د پاك سپیڅلي شهادت ده
له خازو چې د قبرونو وینې څاڅي

چې کبلۍ ورځنې ترهــې او بوزنيزې
د هوسيو له تيونو وينې څاڅي
تيره غشي هرې خواته الواته کړي
د کوترو له ځانګونو وينې څاڅي
خدای قبوله کړه دعا د کوم فرعون
د ملکو له وزرونو وينې څاڅي
د وحشت لمبې شوې پورې پر سرو جالو
د سبرونو له ښاخونو وينې څاڅي
د تبرونو تورې خولې هسې سرې نه دي
له باغونو او ځنګلونو وينې څاڅي
بريښنا اور دی په مالوچو کې کرلی
اوريا نشته ، له وورونو وينې څاڅي
مني ولي پسرلي په سرو سکروټو
له سمسورو ګلکځونو وينې څاڅي
کاني بوټي د هيواد زخمي زخمي شول
له دې غرونو او دښتونو وينې څاڅي
ځمکه وينې ، هوا وينې ، اسمان وينې ،
تــه بــه وايــې چــې لـه وينو وينې څـاڅي !

پتهاني - سوات ، ۲۹ - ۷ - ۹٤

وریښم ګوتې

ستا ازار پر ما که له یو سر لګي
زما ددې پر تا هم څه اثر لګي
خوشې په ټیکري کې رانه نغاړې مخ
چا ویل دروغ ، زما نظر لګي !
ستا ښکلا مې هسې بریښوي سترګې
ته وا ، مخامخ را باندې لمر لګي
وایه ینو ته دې ، لږ پام کوه !
دا شتې مې نیغې پر ځیګر لګي
شي دې را خپرې د ګلبدن وږمې
لکه له ګلېن نسیم سحر لګي

پوه شوم پر اغیز ستا د وربښم گوتو
جوړ لکه پټی چې پر پوهر لګي
پرې چې یاقوتي اوښکې در ولونم
تاج ته د ښایست دې دا گوهر لګي
نه به شم له تا زه لاس پر سر کله
کاڼي د اسمان مې که پر سر لګي
بوله یې ازار د کوم ناکام مین
دا چې دومره ټکې پر گودر لګي
ټول راځي له گور ته د یوه دښمن
هر غشی که لږ لګي یا بر لګي
۳۴ هرڅه چې کوي رقیب ، یو ورځ خو به
واری پرې زما هم برابر لګي
ژر به شي در غبرگه همدا ستا پر لور
ستا گولۍ مې نن که پر سنگر لګي
تیر دې له خوږو نه د جنت ملا !
هر ورم دې پر ما لکه خنجر لګي
ستا د تورو شپو له غلیاك نه دارم
ستا د شکانه غشي پر کمر لګي

بولي دې بیځایه شیخ کافر ، زیاره ،
پته د ښه بد خو پر محشر لګي !

د خاموشۍ پر ژبه

څه به زره خورم چې ناشنا وخورم
په اشنایی کې زه اشنا وخورم
مال چې دا څه توري بلا وخورم
د تورو زلفو اژدها وخورم
څه دې په کنج و کرشمو او مکیز
څه دې په ښاخ ، نازو ادا وخورم
د کاڼو زره کې زه فریاد فریاد
ستا د آینې غوندې چوپتیا وخورم
پوه خو دې شوم د خاموشۍ په ژبه
چې ستا د گل غوندې خندا وخورم

د مخ شغلو دې چم د زلفو وکړ
لکه شبنم د لمر ځلا وخورم
تول دې لمسون ستا د بې لورې مينې
زه که رقيب او که بل چا وخورم
شونډې دې سرې زما د زړه په وينو
که نور پردي خوري ، زه همتا وخورم
په خپل سبا بيګا دې پوه نه کړم زه
په ژمنو تا سبا بيګاه وخورم
ځپان د اور وينو بهاند هره خوا
خه ناتارونو نن سبا وخورم
لکه هنداره په سپيڅلي ذهن
د بل ريا ، خپلې رښتيا وخورم
که د چمن د ښيرازۍ وزمه وم
د بربوکۍ په شان بيديا وخورم

لکه چې شمه له محفله ځار شي ،
هسې زه هم غم د دنيا وخورم !

پيښور ، ۸ - ۸ - ۱۹۹٤

د تیږو زرونه

تورې شپې راوړه تورتمونه یو مخ
وزیږول یې ناتارونه یو مخ
له توره ذهنه د تیاره چاپیریال
دي رابهاند تور ګناهونه یو مخ
په اوه دریابو به هم سپین نه شي بیا
چې یو ځل تور شول کوم مخونه یو مخ
څه ناورین راغی د ښکلاوو پر ښار
لوټ شول د مینې ګودرونه یو مخ
دا تورې وریځې راخپرې پر سیمه
راوروي سره تندرونه یو مخ

څانګې د ورځو پر زخمونو باندې
د لمر آینو اوښکې رودونه یو مخ
بلبلان ساندې لې په وير د ګلو
پرې چې را سر شول پانړېژونه یو مخ
پر ګلګڅو د سپیدو اور ولګید
پکې لمبه شول سهارونه یو مخ
اهریمنانو ویلوسل اهوریان
وران د مزدا شول مزدکونه یو مخ
پلټون د ګروهې وينې وکرلې
سره منصورانو کړه دارونه یو مخ
موږ « کافرانو » ته لا دې دنیا کې
او وکړل جوړ ، اوه دوزخونه یو مخ
تورې ایرې مو د نیستۍ پر خوله شوې
څه که یاقوت مو شول لالونه یو مخ
د ژوند په پښو کې مو اغزي اغزي شول
خړوب په وينو سره ګلونه یو مخ
د چوپتیا ګوتې به انځور کړي اخر
د تیزو زړونو فریادونه یو مخ

د تـور و سپین په بیلتانـه کـې زیـاره ،
شوې اور و وينې دې شعرونه یو مخ !

پیسور ، ۲٤ - ۱ - ۹۵

تهوکلی لاله زار

که مې توی د ورځې وینې ، شوې په کومې د ماښام کې
شپه مې ځاځې لګه شمه ، د سپیدو سهار په جام کې
دومره هسك زما د مینې ، د هما د الوت برم دی
چې به ښکېل نه شي هیڅوخت ، د چا د خیال هوس په دام کې
منصوری رښتینې مینې هسې شان جاویداني کړم
رسۍ دار راته یو تشه ، افسانه شوه اوس په پام کې
ستا د پښو ښکالو د عطرو ، ښنفشې ځاځکي راووري
دي پسرلي.سترګې پر لار دې ، په ورشو د ناز خرام کې
ګوندې راشې په ګلیون ، د دې تهوکلي لاله زار مې
ما کرلې وزمه ، درته سترګې په هرګام کې

د هستۍ پر ګلبڼو مې ، د پاڼریژ قانون چلیږي
د وحشت د تور ځنګله ، د شرمښانو په نظام کې
چې ژوندۍ مې پر ګور سپاري ، د ښایست د ګودر پیغلې
ما خو هیڅ توپیر ونه موند ، منځ د کفر و د اسلام کې
څه خوږې خوږې شیبې مې ، شوې د مینې شهیدانې
دا د چا قاتل په لاس مې ، ورک اغاز شو په انجام کې
څه کانې دغې نانډولې ، زمانې پر ما ونه کړې
د ناکامې مینې ژوند مې ، هسې تیر شو په ناکام کې
دا زما سرامنو اوښکو ، د رقیب زړه نرم نه کړ
څه اغیزه یاقوت نه کړي ، په مرمرو او رخام کې
څه به ژاړې مغولواله ، د وختو د اورنګانو
سراسر واړه ګناه ده ، د خوشال په خپل بهرام کې
دا خو مینې زلیخا یوسف ، محمود ایاز پخلا کړل
که نه چا وې اړ پیچ نشته ، په بادار او په غلام کې
زیار په څیر د ګلغوټیو ، ونغښتلې د زړه وینې ،
د لمریز مزدک پر لورې ، د بللو په پیغام کې !

سره مینه ، ۱۷ - ۲ - ۹۵

د میني تاج

دا چې په خوا کې مې دلبر لرمه
څه به پروا پر بحر و بر لرمه
که مخکې ستا په ژمنه شك کاوه ما
پر بې ژمنی دې اوس باور لرمه
دا یاقوتي اوښکې مې ځار درځنې
بې دې به نور څه در گوهر لرمه
ستا د ښایست له بڼه مېشت پر بیدیا
لکه لاله داغ پر ځیگر لرمه
چې وښندم یې ستا پر مینه باندې
که مې مال شته ، نشته خو سر لرمه

که یې له تابه لکه پرخه نه یم
بیا هم تکل پر لور د لمر لرمه
چې ورك را ورك دي منزلونه پکې
مخې ته هسې اوږد سفر لرمه
د یوې مینې د وفا په گناه
د رقیبانو یو لښکر لرمه
ژوند مې شو تیر په محشرونو کې تول
څه اندیښنه د بل محشر لرمه
چې تیر مې نه وځی پر موسکیو شونډو
په خوله خندان پر زړه پرهر لرمه
د تورو شپو زرگی به وچوي اخر
زه خو ایمان پر سپین سحر لرمه
چې د وختونو زلزلو ته تینگ دي
هودیالی زړه لکه د غر لرمه
چې کرم ورمات دا څپل لاس جوړي بوتان
زه له اذره څه حذر لرمه

که د ښکلا د تخت ور نه شوم زیاره ،
د مینې تاج خو لا پر سر لرمه !

پیښور پوهنتون ، ۷ - ٤ - ۹۵

ته مې په زړه کې يې تل

لکه مې کسی په ليمه کې يې تل
ته مې په زړه کې يې تل
ته مې په زړه کې يې تل !

لکه رنګينه موسکا
پر ګلورينو شونډو
لکه د عطرو وږم
د ګل په پاڼو کې پټ
لکه نيمږواندې سلګۍ
د نيم بسمل ستوني کې
هسې په تل کې د يادونو زما
– د مرغلرې غونډې –

ته وا څوڼدي د سپېږي څوله کې يې تل
ته مې په زړه کې يې تل !
ته مې په زړه کې يې تل !

***   ***

که زه په کور
يا په بيديا کې يمه
که زه په ويښه
يا په خوب کې يمه
يا د لار ورکي لاروي په شانې
پر غرو رغونو ګړنګونو سر يم
يا د بې موخو پرديسانو غونډې
اوږدې اوږدې او ستړې لارې نغاړم
خو بيا هم هرچيرې،
په هر لوري کې
راسره مله په هرپانه کې يې تل
ته مې په زړه کې يې تل !
ته مې په زړه کې يې تل !

***   ***

مرور خيال دې چيرې
پيښه را وکړي کله
کړي را پُخلا مې مينه
زړه ته تسل شي زما
د بيلتانه د سرو شيبو په اور کې

خو بس هم ته يې گلې !

چې شيبه نه کړې ټيکاو

او لکه پرک د بريښنا

رانه په تله کې يې تل

ته مې په زړه کې يې تل !

ته مې په زړه کې يې تل !

*** ***

هسې په خوب وخيال کې

کله پيدا او کله ورکه رانه

در پسې غوارم هيوادونه هسې

سمه او غر و بيابانونه هسې

خو چې راستون شم بيرته

وکړم نظر شاوخوا

راسره يوځای په کاله کې يې تل

ته مې په زړه کې يې تل !

ته مې په زړه کې يې تل !

*** ***

که شي هر څو مو واټنونه ترمنځ

وچې لندې سمندرونه ترمنځ

يو له بل بيل په وير ويرژلي پاتې

ځار ونتلي او پورژلي پاتې

خو بيا هم غم د بيکسۍ به څه وي

وير انديښنه د پرديسۍ به څه وي ؟

چې له لومړۍ ورځې ته هم راسره

په پردیسۍ او بیلتانه کې یې تل

ته مې په زړه کې یې تل ...

لکه مې اوښکه په لیمه کې یې تل

ته مې په زړه کې یې تل ... !

کابل، ۳ - ٦ - ۹۵

جلوهلې کربلا

دا منم ، په دعې کړم وګناهګار یمه زه تاته
چې ستاینه ستا د سترګو د ښایست کوم هر چاته
ما ځواني ستا له پیغلوټو پرندو سترګو هم دروژ کړه
که خپل ښه بد مې پرې ایښي وو له مخکې ستا رضا ته
لا به څو ګړوې مینه مې ، د وخت په کړایي کې
د ښایست باغچې مې لوټ شوې ، د ژوند خونه مې میراته
پریږده ، ستا د پاکې مینې د « مقدس » د ژغور لپاره
خپل فریاد له یاریکو ورسومه بیا دنیا ته
که په منځ کې ازمایښت د بلهاې د حسین نه وای
فرات څه چې دجله بس وه جلوهلې کربلا ته

دا هم لور د بشر و، چې ژوند سوزه ړومبی بم یې
استولو بیګناه ناګا ساکي ،هیرو شیما ته
راته بویه د نوح ژوند د ایوب زغم بې له کوم شکه
خپل پرون ولیږدوو چې پر اوږو د نن ، سبا ته
چې شي بیا د زړګي کور مې ، د خوښې مینې ، تماتوبی
ګونډې بیا پیښه را وکړي ، سوله زړه د ایشیا ته
زیار دې مینه کې څو واړې ، له توبو نه توبه کړې ،
هغه ورځ کله رامـه شه ، له تـوبو کـړي توبه ماته !

پیښور ، ۱۰ - ٦ - ۹۵

د غزل باج

تا چې د سرو ټيك پاس پر اوربل ايښې
ته وا راته زړه دې پر اوربل ايښی

هسې دې پرمخ زلفې خپرې نه دي
دام دې راته خدايزو ول پر ول ايښی

نوې ادا ګانې دې بې څه نه دي
دا دې راته ګلې ! بيا څه چل ايښی

چيرې مې کړلي چې لمبه درته
تا هلته له نازه کله پل ايښی

څنګ به راووري نه زما پر زړه
خال دې چې د وروځو پر مورچل ايښی

ګونديږ شي ډالۍ دې د بې نياز ښايست
ژوند مې ستا د مينې پر بورجل ايښی

وا لکه غاټول مې په موسکا شونډې
پټ دې راته داغ که پر ګوګل ايښی

ماته پيمانه به د پيمان نه کړم
لاس مې پر قسم درته يوځل ايښی

بې له تا چې بل چا لره ټيټ نه شي
ځکه مې خپل سر ستا پر درشل ايښی

نغاړم يې د مينې د بري تر برید
ګام ما پردې لار په دې تکل ايښی

يوه شيبه ليدل دې غنيمت ګڼم
وخت که راته ټاپی د اجل ايښی

وابه نخلم پل پر هغه لاره زه
چيرې چې رقيب ناولی پل ايښی

کړم چې زور د مينې د دښنو اوبه
مټو کې مې مينې هغه لل ايښی

سوبه د ښايست د هيواد کړې ما
وياړ تاج مې پر سر له دې کبل ايښی

راج دې د ښکلا ښکاري چليزي لا ،
دا چې دې پر زيار باج د غزل ايښی !

اکوړی ، ۲۳ - ٦ - ۹۵

د عاج مانۍ

بویه پر سر دې ګلي تاج د ښایست
چلیزي هرځای دې چې راج د ښایست
هم ته یې وړه د دې ویاړ چې اخلې
له ښکلیستان د ښکلو باج د ښایست
ساری دې نشته دی په درست جهان کې
ما دې اخیستی چې کوم جاج د ښایست
زه به تول ژوند کړم ستا و لور د مینې
ستا یوه موسکا بس ماته داج د ښایست
ستا د سپوږمۍ مخ پلوشو له اغیز
شو ګلاند لمر دې هم محتاج د ښایست

ځنګه د ځلمي پیغمبره نه شي
ورسیدې چې تر معراج د ښایست
چې تل وي مینه لا لهانده پسې
څه عجیبه دی دود رواج د ښایست
د اورنۍ مینې د غچ په نامه
وختو راګډ کړ څه تاراج د ښایست
پرې ! د تورتم د ګور ځنګله په زړه کې
اوسي بلاند دې تل سراج د ښایست
ښکلې « سرایو » مې شوه ستې ورسره
که لولپه مې شو « بیهاج » د ښایست
نوره یو مخ شوه دړې وړې زیاره ،
ها ستا خیالي مانۍ د عاج د ښایست !

حصارك ، ۲۰ - ۲ - ۱۳۷٤

د ارمان هینداره

نور د رقیب پر خوله باور نه کوو
خوشی سودا پر مال و سر نه کوو
نوره به مینه زړه کې پټه ساتو
د کور خبره به بهر نه کوو
موږ د تور - سپین ترمنځ راکښلې کرښه
شپې ته کیسه د سپین سحر نه کوو
د سر په بیه یې چې نغاړو پرمخ
په هغه خوا دار د خطر نه کوو
موږ ازمایلې د یوې مینې اور
زړې کیسې د لرو بر نه کوو

چې راسپړي نارنجستان د برخليك
غم د پيزلو د پرهر نه کوو

هر څه به پريږدو د تاريخ پريکړې ته
موږ ورمندون د خير وشر نه کوو

موږه د مينې محبت لارويان
کله تور بريښ د تورې سپر نه کوو

لکه گوريت مو تل الوت پر بره
موږ جگ نظري تيت نظر نه کوو

څو له بوتانو پاکه شوې نه وي
هغې کعبې لره سفر نه کوو

چې پرې د يار پرځای اغيار زدي پلونه
نور پر ها لار د ليمو کر نه کوو

ده مو چوپتيا له توپان مخکې غليا
څه که ښکاره اوس شور و شر نه کوو

چې د ارمان ښکلې هېنداره نه شي ،
موږ هسې لــوېــې پر هنر نه کوو !

پېرو ، ۱۱ - ۵ - ۹۵

وبرلیک

متې چې را واستاوه دې لیک راته
جوړ دې د تندي په ګونځو لیک راته
خال دې پر تندي که زما وینې وې
ودې کیښ همداسې تندي لیک راته
برخه له ازل که وه سپیره زما
سبه شو چې رنګین دې کړ برخلیک راته
زه خو بې سرلیکه یو لیکی ومه
تا وکیښ د مینې جوړ سرلیک راته
دا چې ګرځوې بدرګه ځان سره
هسې دې پیدا کړ بل شریک راته

شي چې بیا راتاند زاړه زخمونه مې
بیا د پښو غشي کړه شلیك راته !
ورك به په ځنګله ستا د اوربل کې وای
نه ښووای که لار دې د سرو تمیك راته
بیا هم غولوم ستا په بولونو زړه
نه ښکاري که یو هم پکې تمیك راته
نور به هم سا ډوبی لیونی کړې ما
مه جوړوه ځان دې دومره شیك راته
ځکه به ترې ځاځي تکې سرې وینې
تا مې زړه کړ هسې شانې لیك راته
لیك چې ستا جفا ، زما وفا وي پرې ،
بــویـه گـــرانــې هسې ډبـرلیك راته !

د مرجانونو څانګې

دریغه که د لمر د الماسونو څانګې ماتې شي
سم به ورسره د سحرونو څانګې ماتې شي
خدای مه کړه د شپې د بوږنوړو تورتمو په لاس
نورې د سپیدو د سپیدارونو څانګې ماتې شي
نه چې باغ د هسك د سپوږمۍ تنکۍ توره دبنته کړي
مه شه چې د ستورو د ګلونو څانګې ماتې شي
پرې ازمون یتمۍ نه د زمان مخسور راووځې
را مه شه ها ورځ د مرجانونو څانګې ماتې شي
اوړي بې امانه چې د اور وینو له پولو نه
څنګه به د هغو بهیرونو څانګې ماتې شي

بیا نه را توکیږي ژوند ښښاندو پسرلو سره
باد نه د خزان که د سبرونو څانګې ماتې شي
تورې ګورې وریځې که شي لرې د اسمان له مخ
متې به د اوښکو د ږدونو څانګې ماتې شي
زه خو بې له هغې هم څه نه ومه چې څه شمه
ستا به د بریو د برمونو څانګې ماتې شي
یو ځل که پاکي زما د مینې در څرګنده شي
نور به دې پر ما د ګومانونو څانګې ماتې شي
زړونه لکه لال د بدخشان بیرته رغیږي نه
مه پریږده ، د هسې سرو لالونو څانګې ماتې شي
هله به مې مرګ د اند و ژوند وي په رښتیا زیاره ،
زما د خیال د باز که د څانګونو څانګې ماتې شي !

پیښور پوهنتون ، ۳۰ - ۱۱ - ۹۵

ژمن شعر

د تور تمې شپې په غېز کې به سحر ښنکه ویده شي
په تیارو تورو اوریځو کې به لمر ښنکه ویده شي
چې ده سر ترپایه تړوله له اومو وریښمو جوړه
دا زما په شاړه غېز کې ها دلبر ښنکه ویده شي
زما ژوند خو دی له مخې د اغزیو پر پولیو
د یار خیال به راسره پر دا بستر ښنکه ویده شي
بې جړېدنه د سرو شوندو ، منګرو زلفو چیچلی
د کوم شیخ په زهرژلي دم منتر ښنکه ویده شي
خوب ارام د هغه کار دی چې له مینې نه وزګار دی
د بنو په غشو غوڅ زخمي ځیګر ښنکه ویده شي

چې ځوك نه شي نظرمات ته د ښايست لوګی کيدلای
ها ځانساتی به د مينې پر مجمر ځنګه ويده شي
د چا زړه چې په ګوګل کې تل د نورو په پار غورځي
په هغه کې به د عشق د اور شرر ځنګه ويده شي
چې د سوبې د آس سوې يې ښکلوي د اسمان ستوري
د نړۍ له اړو دوړه بيخبر ځنګه ويده شي
چې په پار د پرګنو تل له خپل ژوند سره لوبيږي
ها سر تيری جنګيالی به پر سنګر ځنګه ويده شي
جهنم جهان چې نوروته جنت جوړول غواړي
د مرګي په خوب به هغه تر محشر ځنګه ويده شي
د زيارکښو لارښۍ ته شپه او ورځ پرځان يو کړي
چې تل نور را ويښوي هغه رهبر ځنګه ويده شي
وړي د مني د مرګ خوب خو تل پانريژه ونې بوټي
په دا خوب به تلښيرازه صنوبر ځنګه ويده شي
په رګ رګ کې يې چې وينه ده د زيار د زړه بهانده ،
په دا هسې ژمـن شعـر کـې بـه هنر ځنګه ويده شي !

پيښور پوهنتون ، ۳ - ۱۲ - ۹۵

د یادونو پر بستر

له وریښمینو کرشمو دې ، د وفا خیالونه اوبم
له مالګینو مکیزونو ، همدا ستا خیالونه اوبم
چې وزمې دې زیري ګرې ، شي د ګل بدن د عطرو
له ښکالو دې د راتللو ، د ښکلا خیالونه اوبم
د یادونو پر بستر چې ، واټنونه مرور شي
د خوبونو په شنه غېږ کې ، دې پخلا خیالونه اوبم
دا چې ورانګې د لمر مخ دې ، پکې کاندې پټپټانې
له شپیني تیاره وربل دې ، د سبا خیالونه اوبم
د موسکا لارې دې څارم ، د وختونو په وورو کې
د غاښونو له ځلا دې د بریښنا خیالونه اوبم
د مهال اهریمنانو ، له هستۍ لاس پر سر کړی
له لمرینو پلوشو د اهورا خیالونه اوبم
ما د خپلې مینې شاړه کرونده پرې خړوب کړې
که له کښت د خپلو وینو د زرغا خیالونه اوبم
چې تسل پرې د اوبدلو تورو څڼو د اشنا کړم
د زړګي له غوټو مراندو څه اشنا خیالونه اوبم
چې ستا مینې مې له پامه ټول جهان کړ مینه مینه ،
د غزل له غځونو ، د دنیا خیالونه اوبم !

پېښور پوهنتون ، ۱۲ - ۱۲ - ۹۰

د یزدان ترنامه لاندې

دا لیلا لیونۍ شوې ، چې مجنون په کانو ولي
د فرهاد په غېږ شیرینه ، بیستون په کانو ولي
لا تراوسه ورته ښکاري ، لیوني د چا د مینې
چې لوی وور د شهیدانو ، مړستون په کانو ولي
چې بیلارې لارویان یې ، دي منکر له نریوانا
څه عجب که گوتمبدو ، بودتون په کانو ولي
ټولې چارې طاغوتي ، لکه فرعون و یهودا کړي
چې عیسا تصلیبوي ، موسا هارون په کانو ولي
چې پایښت یې له پایښت د تورو شپو سره تړلی
ورځ دښمن ماښامیان ځکه سباوون په کانو ولي

دا د وخت اهریمنان بیا ، د یزدان ترنامه لاندې
کلیسا ، مسجد ، مندړو ، هم اورتون په کانو ولي
بیا ترمنځ د ګروهې پوهې ، د جنګ اور په بلیدو دی
چې سقراط په زهر ووژني ، اپلاتون په کانو ولي
نن سبا چې په اور وینو ، مرګ و ژوبلې نه مړیږي
دا د خپل پردي مختوري ، خپل ژوندون په کانو ولي
له کیسې یې چې خبره اوس پیسې ته رسیدلې
خپل تاتوبی ، سم و غر و دښت هامون په کانو ولي
ناروغي او ناپوهي یې ، له همدې سره دي غوټه
چې روغتون په کانو ولي ، پوهنتون په کانو ولي
د تاریخ په یاد هم نه دي ، هسې شان تاریخ ځپلي
چې په خپل لاس خپل تاریخ و ، نن پرون په کانو ولي
پاتوري د ابدال دي ، ته وا یو مخ سربداله
له جیلم و اباسینه ، ترجیحون په کانو ولي
په خوشال و په شیرشاه پسې راخیستې یې له ځیلمې
دی قسم که به اورنګ یا همایون په کانو ولي
له درانه خوب د پیریو به راویښ څنګه دا قام شي
چې هر یون په کانو ولي ، هر پاخون په کانو ولي
له چنګیز و له انګریزه به څه سر ټکوې زیاره ،
چې پښتون را پاځیدلی ، او پښتون په کانو ولي !

هاستل ، ۳۰ - ۱۲ - ۹۵

د ځمکې خدایان

پرې ! چې مې سرکښه ، هوسونه په اورو وسوځي
سر تر پښو مې پوست و ، پلې هډونه په اور وسوځي
ځان مې سپمولی چې ، تراوسه ستا په مینه کې
ښه دی چې مې واړه ، اندامونه په اور وسوځي
یم بې له هغې چې دوزخي او لیکم دوزخي ژبه پرې
څه باك که مې ګوتی او لاسونه په اور وسوځي
تیر له بل جهان و ، له دوزخ و له جنته یې
بویه مې همدلته ، ګناهونو نه په اور وسوځي
نن وي که سبا ، د دغې ځمکې له خدایانو به
دا سمې او غرونه ، ځنګلونه په اور وسوځي

راشه اورنۍ مينې ! چې وسوځم لمبه شم او
تا سره مې يوځای ، ارمانونه په اور وسوځي
څه که تا زما ښکلې ، نړۍ توري ايرې کړله
ستا به هم د ظلم ، جهانونه په اور وسوځي
څه که دې سره کړې ده ، تر پښو لاندې زما ځمکه
ستا به هم د هيلو ، درمندونه په اور وسوځي
دنګ چې په سرونو ، ککريو د بيوزلو دي
يو ورځ به هغه ماڼۍ کورونه په اور وسوځي
ساتې مې چې لرې د يارانو له محفل څخنې
يو مخ دې د مينې بنديزونه په اور وسوځي
ايستې يې له هر دود و سيالۍ د دې دنيا چې يو
نور دې دا زاړه دود و جالونه په اور وسوځي
نه نغاړې که زياره د رښتينې مينې سوز پکې ،
ستا دې دا د شعـــر دفترونه پـــه اور وسوځي !

ميلمستون ، ۳۱ - ۱۲ - ۹۵

د مینې منزلونه

ما په لار کې ستا د مینې منزلونه ستړي کړي
واټنونه ، پړاوونه ، تکلونه ستړي کړي
ما ونه شو کړای ،کړم نرم ، ستا د تیزې غوندې کلك زړه
که پر تا مې ډیرې کوډې ، افسونونه ستړي کړي
ما پرې ایښې په هیڅ توګه ، نه ده ستا د وفا لیاره
که څه هم رقیب پر ما ډیر ، ازمینښتونه ستړي کړي
ورمګر مې اړوای له مین هوډه کله نه شي
که هر څو یې په ورمو راته ځانونه ستړي کړي
دا هم هوډ بویه زما ، د فرهادي سپیڅلې مینې
چې ورپسې مې د غروتړې ، کږلیچونه ستړي کړي

لوړ مقام د ليونتوب زما په برخه ځنګه نه شي
په لټون مې د ليلا تول ، بيابانونه ستړي کړي
د جنت مخ به و نه کسي ، ورانوي کعبې د زړو چې
که هر څو يې په لمنځونو جوماتونه ستړي کړي
ورته تير د ژوندانه له ډيرو هيلو ارزوګانو
ستا د وصل په اسره مې ، ارمانونه ستړي کړي
سوو ساندو ، فريادونو ، مې جهان پر سر اخيستی
ما په ډيرو خيرونو ، ګريوانونه ستړي کړي
رغيدل مې نشته هيڅ ، د بيلتانه له درد و رنځه
که هرڅو مې درمليان و درمانونه ستړي کړي
زيار بيا هم پاتې راغلی ، په ستاينګ ستا د ښکلا کې ،
کـه بـې شمير يـې پـرې د مينـې داستـانونه ستړي کړي !

پوهنتون ، ۳۱ - ۱۲ - ۹۵

سرخېلي

لکه ځرنګ چې له یاره ، دښمني اسانه نه ده
هسې رنګ هم له رقیب سره دوستي اسانه نه ده
څو وږمې د پسرلي پرې خپل وازره راخپاره نه کړي
د خزان زمولو غوټیو ، ښیرازي اسانه نه ده
د لیمو پر کچکول څو ورته پتري ونه وهل شي
د ښایست په چم کوڅو کې ګدایي اسانه نه ده
مینه وینه یو له بله سره نه شي بیلیدلای
که یاري اسانه بریښي ، بلهاري اسانه نه ده
بویه ولل یې د سپیدو په رنوبیو له مخ دربلې
د تورتمو شپو په زړه کې رڼایي اسانه نه ده

زه د لمر د خدای لټون کړم ، نه د ځمکې د خدایانو
له اسمان سره د ځمکې څه سیالي اسانه نه ده
د یزدان پرګای پالنه ، نن سبا د اهریمن شي
دا خو ځکه د دویم دې لاروي ، اسانه نه ده
ګروهه چار دی د ننګچارو ، پوهه چاره د پوهانو
ګروهیالي یو خوب وخیال دی ، پوهیالي اسانه نه ده
مجاز هسې افسانه ده ، مینه واره حقیقي ده
په تول جاج هانا رښتینې ، عاشقي اسانه نه ده
چې د حق ناره یې پورته ، له هرڅاڅکي وینې نه شي
ډیر به وخیژي پر دار خو ، منصوري اسانه نه ده
په چل و ل و زور وزرو ، ښکیلیدای شي هیوادونه
خو د زړونو پر اوږجو ، واکمني اسانه نه ده
که اسان اسان ګنل شي ، هسې ګران هم ګران ګنل شي
بنده ګي یو وریا خیز دی ، ازادي اسانه نه ده
د رښتینې پاکې مینې ، پرمخ یون ترپایه شرط دی
رسیدنه که تر بریده ، د بري اسانه نه ده
شعر له مینې او ښکلا سره ، تړون د سترګو زړه دی
ناظمي ده ویي لوبه ، شاعري اسانه نه ده
نه تش ګوتې چې لا سر هم ، ورسره قلم قلم کړې ،
د قلم د سر خیلانو ، سرخیلي اسانه نه ده !

پیښور پوهنتون ، ۱٤ - ۱ - ۹٦

برند بایست

دغه ویښه ده که خوب چې سپرلني ګلونه خاندي
لورالور په دښت وراغ کې سره ریدي ګلونه خاندي
دا د چا د مینه وړې موسکا عطر پرې راووري
چې زما د ارمانونو ګلالي ګلونه خاندي
که څپیړې د پانریژ د ناکامۍ مې وخوړلې
په ازمون کې مې د مینې د بري ګلونه خاندي
شنه خوبونه مې د شاړو بنجرو پر غوړیدو دي
د مین ژوند پر ورشو مې سباني ګلونه خاندي
پام چې ونه کړې ګومان پرې د ګلبڼ د سرو ګلونو
دا غوټۍ غوټۍ تناکې د زړګي ګلونه خاندي

راته ښکاري چا شهیدو وینو راوړه سره رنګونه
پر سپیرو وچو رغځو ارغواني ګلونه خاندي
نورې پوّې تورې خاورې د تورتمو شپو پر خولو شوې
چې د هسک په شنه چمن کې ستوریاني ګلونه خاندي
خدایزده بیا د کومې ورکې لیونۍ مینې په یاد کې
هرې غنې او اغزي ته بیدیاني ګلونه خاندي
څه نشې دې ګلې ستا په پښتني ښایست کې نغښتې
چې دې څنو کې ښکیللي زنداني ګلونه خاندي
دا دې ځان تول راسکیڼلی د بڼو په تیرو غشو
ستا په وراندې که پرهر پرهر زخمي ګلونه خاندي
لا هماغسې خزان دی ، نه سپرلی شته،نه ګلونه ،
بس همستا د برند ښایست د پسرلي ګلونه خاندي !

پوهنتون ، ۲۱ - ۱ - ۹۶

د لمر خدای دربار ته

چې وږمو د پسرلي ته ، چمنونه په خندا شي
له خوښۍ د شبنم اوښکې ، د نرګس سترګو ته راشي
سوړ خزان د واټونو ، شنیلي ونه زمولي نور
د هر چونې هر بلبل ، د زړه زمولۍ غوټۍ وا شي
چې ونه ژاړي پانږیژ نور ، د سپیدو د سپیدارونو
د چمن ناوکۍ تولي ، پلوشو ته په نڅا شي
جلوهلی کښت د میني کرم خروب په خپلو اوښکو
د ښیرازو ښیراز یو ، شنه خوبونه مې رښتیا شي
تاکستان ستا د اواز ، نوې نغمې وتوکوي بیا
نغمه ګر ورسره واره ، کاني بوټي د بیدیا شي

۷۰/۰

وسپري دي گلغوټۍ ، د سپوږو شونډو گلکڅونه
کاروانونه د وږمو دي ، د موسکاوو په ليږدا شي
نه چې تل پرې نارنجباغ ، د مازيگر د گودر تاند وي
په ښکالو مې د راتلو ستا ، پرهرونه ټول دوا شي
هغه تللې تيکمرغۍ مې د برخليك له ويجاړ كوره
لکه ستا مرور خيال بيرته ، له سره را پخلا شي
له شپېنيو مرو خوبونو ، مې راويښ شي سهارونه
د ارمان په تش كالبوت كې ، را ژوندۍ د اميد سا شي
د ذهنونو له ورشوو ، ولښتي خدايان د ځمكې
ټول د لمر د خداى دربار ته ، په سجده او په دعا شي
دا د زړه په آينه كې مې ، ستا ياد څه كرشمې كړي ،
چې رنگين خيال مې بيا هسې ! انځورگر ستا د ښكلا شي !

اسلام آباد ، ۲۹ - ۱ - ۹۶

د زخمونو نارنجستان

زړه مې هسې له ناخوالو ، خول ماخول دی په ګوګل کې
لکه ګل چې ترمې ترمې ، ورژېږي په وریل کې
ځنګه وکړم په زړه کې د باران د هیلې زړی
چې د مرګ ژوبلې استازي ، راته ناست دي په مورچل کې
څو به هڅه د ګلیون ، د خزانزمولو ګلبنو کړم
چې یم ښکیل له هرې خوا ، د وحشتونو په ځنګل کې
هغه زړه به ځنګه نه چوي ، چې ورپېښ شي له ناکامه
د ترخو ترخو شیبو ، د ناورینونو په محفل کې
چې د سر په کتوري کې ، بې تول ویني لکه مې حسي
راته ګران شو نور بیلتون په ، دوست دښمن و پردي خپل کې

د مهال له بوږنورو ، مرگځپانو ځپانونو

دی نغری مې تش له اوره ، په ساړه سمخ بورجل کې

واورين فصل يې په رگو کې ، پرنډه کړې د ژوند وينه

لا مې پاتې ده کيسه ، د اور و وينو په کابل کې

لا هغسې مې د مينې ، د خوبونو تعبير نغښتی

ستا د تورو گورو زلفو ، د خيالونو په ول ول کې

چې باور مې کړې په مټې ، بلهاري د پاکې مينې

پريزده ! وينې مې شي توېې ، ستا د حُسن په درشل کې

چې بنبله رنگيني يې ، سرو گلونو د چمن ته

ها نغمې را وټوکيږي ، بيا په ستوني د بلبل کې

دير بې شميره پسرلي ، سترگې پر لار دي ورته پاتې

چې تنکی نارنجستان مې د زخمو راشي په گل کې

گوندې شي چيرې جوگه مې ، دا ډالۍ ستا د منلو

اندو واند مې دي پيپلي ، هسې رنگه په يو بل کې

د تعميد غسل مې مينې ته ، د زړه په وينه ورکړ ،

دا چې کړي مې دوه ارمانه ، غځوني په غزل کې !

پيښور پوهنتون ، ۲ - ۲ - ۹۶

لمرین تنابونه

شپه او ورځ ستا د خیالونو په تال زانګم
د خوږو خوږو یادونو په تال زانګم
هر سهار دې له لمر مخه لکه پرخه
د لمرینو تنابونو په تال زانګم
پر بستر ستا د یادونو چې ویده شم
درسته شپه ستا د خوبونو په تال زانګم
کړي شپیني تیارې مې ډوب په اندیښنو کې
د سپیدو د سپېدارونو په تال زانګم
پرې تسل همستا د ناز و کرشمو کړم
که دستورو سترګکونو په تال زانګم

ستا د سرو بارخو د خیال له سره انګاره
د سرو اوښکو امیلونو په تال زانګم

چې دې برند مستو کتو نشه نشه کړم
ستا د سترګو د جامونو په تال زانګم

زګیروي ساندې مې یو مخ نغمې نغمې شوي
ستا د مینې د تالونو په تال زانګم

پرې ! شګوم مې د زندۍ د ارمانو شي
د وریښمینو مکیزونو په تال زانګم

منصوري دار و رسۍ به څه ارمانم
ستا د زلفو کمندونو په تال زانګم

میین ژوند کړه را په برخه همدا زیاره،
چې د شعر د انځورونو په تال زانګم!

پوهنتون هاستل ، ٥-٢-٩٦

غبرگه سندره

خنکه چې زه ستا وم ، هسې نه شومه
ستا سترگې لیمه شومه
زه دا ستا د مینې ور په خه شومه
ستا سترگې لیمه شومه

* * *

ما تر سره نه کړه کومه ژمنه ستا
نشته پیرزوینه ستا
هیره ما د مینې کړه پالنه ستا
نشته پیرزوینه ستا

نه خو دې په خوله او نه په زړه شومه

ستا سترګې لیمه شومه

زه دا ستا د مینې وړ په څه شومه

ستا سترګې لیمه شومه

* * *

ما ونه کتل دا ستا لورونو ته

پرې دې ښووم غمونو ته

نه دې کوم درمل شومه دردونو ته

پرې دې ښووم غمونو ته

نه خودې په سترګو کې رانجه شومه

ستا سترګې لیمه شومه

زه دا ستا د مینې وړ په څه شومه

ستا سترګې لیمه شومه

* * *

غیر غماز دې مینې نه پښیمانه کړم

ډیره دې ستومانه کړم

لرې په چل ول یې زه له تا نه کړم

ډیره دې ستومانه کړم

نه دا ستا پر لاره ، نه پر پله شومه

ستا سترګې لیمه شومه

زه دا ستا د مینې وړ په څه شومه

ستا سترګې لیمه شومه

* * *

خدایزو درته گراني چې ډېر پر یه
ستا د مینې ور یه
ومې ښنه ګلې درته خړ یه
ستا د مینې ور یه
بیا هم که څه نه وم خو یو څه شومه
ستا سترګې لیمه شومه
زه دا ستا د مینې ور په څه شومه ،
ستا سترګې لیمه شومه !

شپېځای ، ۸ - ۲ - ۹۶

د وينې مينې رنګ

د ښو خنجر ته خاندم
هسې تيغ جوهر ته خاندم
غوټۍ وزمه زړه کې وينې
خو په خوله سحر ته خاندم
د ګل مخ په بيلتانه کې ...
لکه پرخه لمر ته خاندم
له ناخوالو د رقيبه
بيوفا دلبر ته خاندم
چې تر ښو لاندې يې ګل شي
د زړه وينو کر ته خاندم

د سيپې کاڼي را وشوې
د سروب گوهر ته خاندم
ژاړم څه اورين ماحول به
لکه سپند مجمر ته خاندم
گڼه زيات د ليونتوب مې
چې د زړه پرهر ته خاندم
زه هغه ځانگغوغ بلبل يم
چې خپل مات وزر ته خاندم
تش له وينې ميني رنگه
بې ښکلا هنر ته خاندم

چې يــــــې بول باوروي لا ،
د زيار دې باور تـه خاندم !

شپيځاى ، ۹ - ۲ - ۹٦

د سرو لاره

موږ سر تيري پتنگان ، د سرو لمبو پر لاره درومو
كفنونه مو پر غاړه ، د برچو پر لاره درومو
موږ د گل ښايست كوكي يو ، او د اور ميني اوربښتي
كه سرونه مو هم ولاړ شي ، خو د سرو پر لاره درومو
چې اوښتي د پولادو او د سرپو له ويلو به
د هماغو پرمختللو ، قافلو پر لاره درومو
په تمول هوډ ولاړ پاسوالو ته ، د تورو واتنونو
چې اجل ته غاړې وځي ، د هغو پر لاره درومو
چې يې وينه رسيدلې ، تر رگ رگه د دې ځمكې
د زرغا د زيريگرو ، د ښكالو پر لاره درومو

چې ارماني سیمفونۍ یې د سمسورو پسرلیو
د رنځو خوږلو ستونو ، د نغمو پر لاره درومو
څو ګل وسپړي غوټۍ ، غوټۍ سرې وینې مو د پښو
تر هغې به د اغزنو ، بیابانو پر لاره درومو
موږ د ځمکې د خدایانو له مرګونو تاړاکونو
د هسک خدای ته ، د لمرینو پلوشو پر لاره درومو
په لټون کې د زمولو ، خنداګانو د ګلونو
له پانرېږه لرې لرې ، د وږمو پر لاره درومو
چې په کانو د دې غرو کې یې ، لا پلونه هسې نقش دي
د دا هسې کاني کرښو ، کرښپلو پر لاره درومو
لکه پرخه درسته شپه مو ، په سحر پسې روڼلې
له تیارو په توره تېښته ، د سپېدو پر لاره درومو
چې یې ده هره شیبه ، د لاروي د ژوند په بیه
د همداسې خونړیو ، ورځو شپو پر لاره درومو
د ساحل سالو په خیر مو ، هوسایي ده هیره کړې
د توپان مرغه په شان ، د غرځپو پر لاره درومو
چې شور زوږ د استوګنو ، یې جهان وجړ کوي بیا
د سبا د ښار پر لور د ، « یاریکو » پر لاره درومو
چې د ژوند جګړې له سرې ، بشۍ راوتې ده مخسورې ،
که هر څو شو نړیوال خو ، د پښتو پر لاره درومو !

راولپنډۍ ، ۱۸ - ۲ - ۹۶

تلسپرلیه پېښوره !

ښایسته ښاره د ګلونو
نوبهاره د ګلونو
ښکلی هاره د ګلونو
یه مالیاره د ګلونو
ګلالیه پېښوره ،
تل سپرلیه پېښوره !

ته مو ننبه د نیکونو

یې تاتوبې د ننگونو

ته مو یاد د پرتمونو

ته مو ویاړ د تاریخونو

ننگیالیه پیښوره ،

تل سپرلیه پیښوره !

دی خیبر دې پر سر تاج

د ښکلا هسې معراج

ده یې زرکه که دراج

له زمرو اخلي خراج

زمریالیه پیښوره ،

تل سپرلیه پیښوره !

سم و غر دې سور و سپین دی

نوم ښنان دې پرتمین دی

چې آبا د هر یو سین دی

لر بهاند دې آباسین دی

نومیالیه پیښوره ،

تل سپرلیه پیښوره !

ته یادگار د تیر مهال یې

د شیرشاه توره او ډال یې

ته تکلاره د ابدال یې

د پت ځلی د خوشال یې

توریالیه پیښوره ،

تل سپرلیه پیښوره !

ته يې ياد د پير روښان

د حميد و د رحمان

د ايمل و دريا خان

د بابا فخر افغان

نوآغليه پېښوره ،

تل سپرليه پېښوره !

تل دې تاند چمبيل گلونه

تل سمسور رامبيل گلونه

تول اميل اميل گلونه

هر رنگ خيل په خيل گلونه

ښياليه پېښوره ،

تل سپرليه پېښوره !

ښايسته ښاره د گلونو

نوبهاره د گلونو

ښكلى ښاره د گلونو

يه مالياره د گلونو

گلاليه پېښوره ،

تل سپرليه پېښوره !

گلاليه پېښوره ...

پېښور پوهنتون ، ۱۳-۳-۹۶

د غني تلپاتې یاد

د خیبر و اشنغر له سترګو نم ولاړ
چې د مرګ کومې ته ځل پښتني برم ولاړ
چې یې ژوند له ښایست مینې و ځار کړی
څه خیالمن زوی د حوا او د ادم ولاړ
سرلښکر چې د سور پوښو د لښکر و
د پښتون ځلمي هغه ویاړ و پرتم ولاړ
چې دا خاوره یې اور کړې پر ښکیلاک وه
لړزوونکې د ماڼۍ د ډیر مینګهم ولاړ
سرې جنډې پسې کړې له ویر ماتمه
په بابا فخر افغان پسې دی هم ولاړ

لره بره پښتونخوا پسې ويرمنه
د پښتون د سر شمله هغه پرچم ولاړ
تر پرون چې رستمانو کړه ترې ويره
نن هغه اتل د وخت له زوره ستم ولاړ
څنګه ژر له ژوند جګړې نه لاس پر سر شو
په زړه سترى يې چې نور له پيچ وخم ولاړ
دى مين خو وو پر ژوند او رنګينو يې
خومره ژر ترې مرور شو او بې تم ولاړ!
د ګلاب غوندې ښايسته تک سور وسپين و
د مرګ غيږې ته تک زېړ لکه شړشم ولاړ
دا دې څه وکړل مرګيه لاس دې مات شه
چې له غېږې د دروغو پښتو ادم ولاړ؟
په ګل مخ پسې چې تول عمر شوګير و
د لمر خداى په مينه هسک لکه شبنم ولاړ
ورته غوره تر هر څه د جانان سترګې
دا څه وشول چې صمد ته له صنم ولاړ؟
ده خو کړى پيمانې سره پيمان و
نه چې حورو ترې زړه يوور په څه چم ولاړ
بې ګناه ترې يو ميږى هم ازار نه شو
له ګناه وو پاک پريوللى په زمزم ولاړ
که ښکاره يې ژوند خمار، نشه، مستي وه
خو پاک خداى ته پاک سپيځلى ښيادم ولاړ

بې ملا شیخ یې نور خوښ تول انسانان وو
سخت له دواړو په زړه شین له ډیره غم ولاړ
هر یو دین ورته سپیڅلی او منلی
یو زرتشت و یو بودا د وراشو ورم ولاړ
رفایل و د پیړی انځور ګری ته
انځورګر د مصلوب زوی او مور مریم ولاړ
چې لونله روښنایي یې تورو شپو ته
د فرهنګ له هسك ها ستوری شومه دم ولاړ
قلم توري د خوشال ته یې ځل ورکړ
ستر غلیم د لارویانو د تورتم ولاړ
د جیلم جیحون ترمنځ پرې ټول ګواه دي
ها سیمبول د پښتنو د زور و زغم ولاړ
چې د توري او د سرې د سر دښمن و
ها سرتیری جنګیالی را نه یو دم ولاړ
چې بدری پکې د خیال یې نښولي
یو ملوك د رزم و بزم له ارم ولاړ
چې ټوکلې یې نغمې مضراب د ګوتو
نغمه ګر د پښتون ساز د زیر و بم ولاړ
په مسیح دم یې ژوندي وو مړه ویبونه
سم په تګ یې له ویبونو نه هم دم ولاړ
چې د شعر شکرستان ته یې تل یون و
څه خوږ ژبی نازکخیال شاعر همدم ولاړ

هر انځور یې چې یو جام جهان نما و
یو ماني د ارژنګو ، یو جام جم ولاړ
ټول هنر یې فلسفه د ژوندانه وه
له زمان سره همغږ وهمقدم ولاړ
له ناخوالو سرغاړی د ده پیغام و
بس همدا یې وه ګناه او په دې ګرم ولاړ
تر دې وران یې نور افغان کور لیدای نه شو
له دا هسې ناز غموړه درد و غم ولاړ
د ژوند ویاړ یې د نیکونو واکمني وه
ها چې ولاړه ، نو دی هم ورسره سم ولاړ
په قلم یې د قلم نړۍ کړه لاندې
که په خپله ترې پر زړه قلم قلم ولاړ
د پښتو ادب فرهنګ له قلمروه
یو سرخیل د سرخیلانو د قلم ولاړ
تر خوشال ، رحمان ، حمید او حمزه وروسته ،
هـــا غني فـــرهنګیالـــی زمـــوږ له چم ولاړ !

اوتمانزي ، ۱٦ - ۳ - ۹٦

د باغ د ناوکيو په ليمو کې

پسرلي له ناپامۍ پو کړه ، بيا ساه په غرو رغو کې
د ژوند وينه شوه بهانده ، د هستۍ په مرو رگو کې
د گلونو د موسم ښکلونکې ، بيا کړي سينگارونه
رنگ پرنگ ښايسته گلان زدي ، د گلخانگو په کوخو کې
چا سپوږمۍ په خپلو څنو کې پيبلي رانه ستوري
څه ښه بريښي دا اسمان هم ، د پسرلي په رڼو شپو کې
په مستۍ نڅا ور درومي وږيخانې ښخديانيانې
بيا لوگي دی د لونگو ، او سوما په کروندو کې
چې بوډۍ د زمانې ترې ، اچولی ځانته تال دی
کومو پرنهو وينو راوړه ، بيا رنگونه په رنگو کې

دا نسیم د سباوون یې ، پټ په غوږ کې څه ویلي ،
چې موسکا ځلي د باغ ، د ناوکیو په لیمو کې ؟
له خوښۍ د هسك له سترګو ، ستوري اوښکې راوریږي
څه خدایي وحې دي نغښتې ، د ښایست په صحیفو کې
چا ګلمخې خپلې زلفې ، بیا د باد په لاس سپارلي
چې وږمې یې نه ځاییږي ، د ټول ښار په چمبیلو کې
په دربار کې د فلورا شو ، نیلاز قبول د زمولو ځانګو
قافلې د رنګ وبوی له ، راغ وباغ دي په لیږدو کې
څه بیسده وږمې لوني بیا ګلبوټي د ببریو
کښته پورته په رغځیو ، په ارخیو ، سر درو کې
سپرلنیو وریځو خښلې ، ته به وایې ځنې تنده
سره ریدي چې توکیدلي ، په سپیرو تږو میرو کې
دې جړاو د غرو لمنې ، په پلوڅو ارغوانو
سم وغر دوب د بهار په ، رنګینو او خوشبویو کې
ها تلتاندې ، تلښیرازې ، د شمشاد و سبر ونې
ګانل شوي بیا له سره ، د رامبیلو په پسولو کې
څه بې کچه مینه وري ، پټه رازونه راڅرګند شول
د پیغلوټو ګلغوټیو ، په وږمینو مسیدو کې
په غوږو کې د وختونو ، سندریزې انګازې شي
ګونګوسي د بوراګانو ، په سمسورو ګلکڅو کې
په ناشنا غوندې چوپتیا کې ، چې شي ګل انځور د مینې
کله پټه د مینې راز شي ، په وږمونو د وږمو کې
له غریو نیولو ستونو ، د خاچونو راټوکیږي

دې جادو ګوندی ویده یې ، په وریښمو د نغمو کې
که خزان دې رازمولي ، تنکۍ غوړګې د تاکونو
خو ټوپونه وهي زړونه ، له مستیه په سینو کې
د ښکلاوو پیغلیستان مې ، نوې نوې غوټۍ سپړي
بیا مې لامبي سهارونه ، رڼوبیو د سپیدو کې
د زړګي پر سپیره دښته ، خوږولي پسرلي مې
راویښیري بیا د اوښکو ، د باران په ترانو کې
بیا د اندو واند باغچې مې ، پسرلي ته غاړې وځي
د نازونو د میرمنې د راتللو په ښکالو کې
زمول باور مې هسې رنګه ، د زرغا خوبونه ویني
ته به وایې کبلۍ خري ، په ښیرازه شنه ورشو کې
نوې متره ، نوی یون مې ، غځونې کوي هسې
بیا په سترو او ستومانو ، مینه وړو ولولو کې
راسره مرور تللی ، لیونتوب بیرته پخلا شو
د تیر یاد د نارنجګلو د عطرونو په څپو کې
په هینداره کې د هیلو ، مرجاني خوبونه وینم
که مې پښې د سبا ښکیل دي ، لا د شپې په زولنو کې
څه که نن د برېوکۍ غوندې ، ګرد چورلم له خپل ځانه
لا مې ښکاري کاروان ستوری ، د سبا په ګردلو کې
لکه پرخه وریسې مې ، چې روڼلې توره شپه وه
ها وایي له ورایه بریښي ، په سپیدارو د سپیدو کې
وریسې مې چې خوړلې وې ، ټول عمر د زړه وینې
وموندله هغه ورکه ، متې ما په ویښو شپو کې

په خپل نشت لکه گل اوښکه ، وختم د هسك جنت ته
د دې ځمکې له دوزخه ، په لمرينو پلوشو کې
تلوسو مې سترگې فرش کړې ، هرکلي ته د راتلو يې
د ناپايو سترو سترو ، واټنونو په اوږدو کې
دا د چا د پښو خاپونه ، د بيديا پر سينه نقش دي
د زړه وينې يې چې سوځي ، د غاټولو په ډيوو کې
که لا نه دی رازرغون مې ، کښت د وينو له خړوبه
خو مې سپړي ځوزگلونه ، په ويجاړو بورجلو کې
د زمان ازمون بټۍ کې ، که تراوسه پولاد نه شوم
خو مې ځلي سرې سپرغۍ لا ، د خوگلن په مړو ايرو کې
چې مې ور شي د مړ ژواندو ، ارمانونو د گليون بيا
پټ مې هغه لاله زار دی ، په زولنو پرهرو کې
پر وادي مې د ښونو ، د ښيرازۍ وروه راووري
سشم وزم مې دی خپور ، په وينو سرو لارو کوڅو کې
زه يم هغه ځلاند ستوری ، چې له لمر سره مل کيږم
نه ها سيوری چې سا ورکړم ، سم د لمر په پريوتو کې
زه ژوندی لکه څپه یم ، پرله غښتي يون خوځون يم
تم د ژوند هويه زما د ، ژوند جگړې په تميدو کې
زما ژوند د وينې مينې ، نه شليدونکی يو تړون دی
تيروم به يې د يار او ، يا د دار په ښکلوو کې
زه هماغه بې خزانه ، شنه څيری د دنگو غرو يم
چې مې جرړې ښخې تللې ، د پوړيو په پوړو کې
سرو غاټولو د تکل مې ، نوی لل را پيدا کړی

د سرو شونډو د خنداوو   په لوټ شوو قافلو کې
زه د سرپو د ویلوب ، پر سینه کاږم بیا له سره
د هستی تلپاتیوالی ، په ژوند سوزو سرو شیبو کې
ما د سر په بیه نغښتې ده ، هغه خونړی لاره
چې یې ډیر تری تم شوي ، په لار ورکو کږلیچو کې
خسروانو د مهال چې ، بیستون راته پولاد کړ
فرهادي مې بیا هم لار کړي ، په دې تیزو تیږو زړو کې
د محراب ممبر مورچې یې ، چې نیولې په ټګیو
دا بوتان به مې په پای کې ، هم راوږغړي په پښو کې
دې تورمخو ماښامیانو ، که را لوټ کړې سپینې ورځې
کړې شفق مې شمې بلې ، په تورتمو ماښامو کې
چې کړي خونه هم میراته ، د مرګ ژوبلې د استازو
راته ښکاري دومره نیاو خو ، د اجل په پرښتو کې
نواغلې نجونې به نورې ، ژوندۍ ښخې پر ګور نه شي
اور به ولګي د وخت ، د تور وحشت په شنو ځنګلو کې
نور پائریځ به پانې پانې ، ترمې ترمې ګلبڼ نه کړي
نه به بیا تالان   راګډ شي ، د چمن په شینیلو کې
د سپیڅلې ارمان لورې ، به پرې نه ږدمه هیڅکله
نور به نه نګوښې مې هیلې ، په تیارو د نهیلو کې
شي له مرګه به نادودې د ویشګرو نورې پاتې
نور به نه راڅوي زهر ، د شرابو په پیالو کې
اسویلې به د سیلیو ، یوه ورځ هم پریوللی کیږي
د مړو اوښکو د زمزمو ، د چینې په زمزمو کې

له گومړو د پیرۍ به ، نورې نه انګازه کیږي
سوې ساندې ، کوکې کریکې ، د اسرو په هدیرو کې
رسوم به هغه ماته ، ژوند بیرې تر ګلکځونو
چې راښکیل ده له هر خوا نه ، مرګځپانو توپانو کې
څه به ښه وو دا جهان یو ، تلښیراز شین پسرلی وای
سوزیدای نه په غرمو کې ، ریږدیدای نه په سړو کې
خدایزده څه ګټې دي نغښتې ، د پاړیږو خزانونو
د داهسې سرو ګلپاڼو ، په بیلوره رژیدو کې
چې هر ګل وشینیلی یې ، وي د چونو وینې بیه
څه به رنګ وي څه به بوی وي ، په دا هسې پسرلو کې
رمبوسي هوسۍ خریږي ، د شرمښو له تراه ویرې
لړې ګوښې هسك د تړو ، په شنو د رګو او وښو کې
دا ختن ختن ځرمني یې را داده کړه له ځیلمې
د جنګ جهل وجنایت ، په هستي سوزو سرو لمبو کې
د رنګې لښې د کوکیو پر اوږو ترې د سیلیو
څه ناتار یې راګډ کړی ، د ریدیو په بڼو کې
د زخمي زخمي ګلونو ، د موسکاوو پسرلي دی ،
دا چې زیار یې هسې ستایي ، په بوللو غزلو کې !

پیښور پوهنتون ، ۳ - ٤ - ۹٦

پوهاند دوکتور زيار او آثار يې :

زوکړه : ۱۳۱٤ ل (۱۹۳۷ م) ، حصارک - مزينه - ننګرهار .

زده کړه : حصارک ، کابل ، سويس (د پوهنو دوکتورا ، ډيفل) .

دنده : د کابل پوهنتون د پښتو ژبپوهنې او ادبپوهنې استاد ، سمدلاسه د پېښور پوهنتون د پښتو څانګې Visiting Professor .

چاپ آثار : پښتو ويي پوهنه ، پښتو پښويه (ګرامر) ، پښتو ليکلار ، پښتو شعر څنګه جوړيږي ؟ ، زنداني نغمې ، وينه او مينه ، اندو ژوند ، سوزونه او سازونه ، ګلکځونه ، ګلولې ، پښتو نوموالتړنګونه (په الماني) ، پښتانه او وروڼه مليتونه (ژباړه) ، د کنيشکا د سره کوتل ډبرليک (ژباړه) ، د سبرونو نڅا ، ګلوييونه ، څڅواکي ، رزم وبزم ، مينه د زړه په وينه (د پنځلسم پوړ کړکۍ) ، سيندګي (هممانيزونه) ، سيندګي (نويزونه) پته خزانه يوه لغوي خزانه ، زما نړۍ ، د مرجانونو څانګې .

پلورځي : يونيورستي بُك ايجنسي ، خيبر بازار
مکتبه امداديه ، محله جنګي (قصه خواني) .
سيد محمد کونړی او عبدالمجيد (جلال آباد)

بيه : ۲۵ روپۍ / ۳۰۰۰ افغانۍ / ۵ مارکه / ۳ پونډه .

د پښتو پانګې ملګري ، پيښور ٦